

OBRO
FILANNA
GUITART

Girem full

A l'escriptor Michel Houellebecq els llibres li van salvar la vida. A Richard Ford també. Tots dos m'ho van explicar quan els vaig entrevistar, i em va impressionar. L'Olga Federico no és escriptora, però també es dedica als llibres. A ella li va salvar la vida la sanitat pública. Això també m'impresiona cada dia.

Perdoneu el gir, però us asseguro que ve a tomb, perquè és l'origen d'un projecte solidari molt il·lusionant. I és que tant l'Olga Federico, llibretera de La Impossible, com l'Eric del Arco, de la Documenta, tenien ganes de retornar d'alguna manera el que ells havien rebut de la sanitat pública i de seguida van pensar que el món del llibre podia tenir aquesta capacitat. Les converses a dos aviat van passar a ser a tres, a quatre, a deu, a vint... I ara ja tenen mig sector implicat en la campanya *Girem full*, que s'acaba de presentar. L'objectiu va quedar clar de seguida: col·laborar amb l'Hospital Clínic en la lluita contra el càncer. De fet, els diners que es recullen aniran destinats a impulsar la recerca en immunoteràpia de càncer, que està revolucionant el tractament d'aquesta malaltia.

És la primera vegada, em sembla, que el sector s'uneix per fer una gran acció social com aquesta. Pensant-hi, em sembla una aliança molt natural: hi ha una relació molt íntima entre els llibres i la vida. Els lectors ho sabem. És, probablement, una de les coses que ens connecta tant amb la lectura. L'hi he sentit dir a la Fe Fernández, la llibretera de L'Espolsada, d'una manera que m'agrada molt: "Quan llegim, ens vinculem". Els responsables de la campanya esperen que ho tinguem present, perquè ens necessiten perquè aquesta iniciativa funcioni. Hi podem contribuir comprant bosses, punts de llibre i pòsters a les llibreries adherides al projecte i fent contribucions a través de la seva pàgina web, on hi ha tota la informació del projecte i de la recerca de l'Hospital Clínic (Giremfull.cat). Ah, i reserveu-vos el 23 de març, perquè passaran coses. La campanya comença aquest Nadal, però s'allargarà uns quants mesos.

¿Fins on es vol arribar? ¿Hi ha algun objectiu econòmic per aconseguir? En la roda de premsa de presentació, tant l'Olga Federico com l'Eric del Arco es van mostrar tímids pel que fa a les expectatives, però el director general del Clínic, el doctor Josep Maria Campistol, els va respondre que estava segur que podrien arribar fins on es proposessin. "Som infinits en la nostra capacitat", va dir. "Mira, com els llibres", vaig pensar. ♦♦

GETTY

El vegetarianisme salvarà el món

SIMONA
ŠKRABEC

A les notícies no paren de dir-ho, som davant d'una emergència climàtica, d'una possible fi del món. Segons les últimes prediccions, en 30 anys ciutats com Bangkok o Xangai quedaran sota l'aigua pel desgel dels pols, i a Catalunya els efectes del canvi climàtic també seran devastadors. Tot i això, escric aquest text des d'un bar amb la calefacció a tota màquina, mentre prenc cafè en un got d'un sol ús i vesteixo roba fabricada a l'altra banda del planeta.

L'apatia amb què les societats occidentals encarem la nostra cada-vegada-més-probable extinció és el tema central de *Podem salvar el món abans de sopar*, l'últim assaig de Jonathan Safran Foer, que anteriorment ha publicat novel·les com *Sóc aquí* (Amsterdam, 2016) i *Tot està*

il·luminat (Columna, 2002). ¿Per què no fem res per aturar el canvi climàtic? ¿Per què no actuem? Segons ell, perquè el canvi climàtic és avorrit, no té un relat prou sexi i no ens toca directament, com passa amb les guerres. I això fa que ens mirem els huracans i les sequeres des de l'Starbucks, sense adonar-nos que les properes dècades seran crucials.

Per dissecar aquesta indiferència climàtica, l'autor nord-americà s'embarca en una exhibició d'assagisme creatiu, i recorre a tota mena de llistes, anècdotes i metàfores per apuntalar el seu discurs i a la vegada revelar-nos algunes grans veritats de la naturalesa humana. Safran Foer rememora els sacrificis individuals que la població americana va haver de fer per vèncer en la Segona Guerra Mundial –com ara començar a pagar impostos– i ens recorda que el model actual no és sostenible, perquè si tothom consumís al ritme dels

PODEM SALVAR EL MÓN ABANS DE SOPAR
JONATHAN SAFRAN FOER
ARALLIBRES / SEIX BARRAL
TRAD. ALEXANDRE GOMBAU ARNAU
336 PÀG. / 19,50 €

L'amor en els llocs de la calor

MARINA
ESPASA

La Weilong és una noia innocent que cau a les urpes de la seva tia, una dona que viu en una mansió al Hong Kong ocupat pels britànics. Vol estudiar i no marxar amb els pares a Xangai. La tia l'acull, però no per generositat o compromís familiar, sinó per atraure els joves que l'envolten i mirar d'endur-se'ls al llit davant de l'astorament i la inacció de la neboda. En Roger Empton és un professor universitari anglès que fa quinze anys que viu a la ciutat de Hong Kong, on ha conegut qui serà la seva futura esposa, la també anglesa Susie. Però alguna cosa anirà malament durant la nit de noces que desencadenarà un seguit de malentesos que derivaran en una fatalitat. Aquestes dues històries es complementen i ofereixen un díptic delicat i ufanós de la vida en una colònia britànica on hi fa

molta, molta xafogor: "La calor que pujava de terra s'hi condensava en grans flors escarlates. La malva reial és una planta del sud que evoca boscos tropicals, monstres d'ulls refulgents i amors humans feréstecs".

El més meravellós de llegir aquestes *nouvelles* d'Eileen Chang, l'escriptora xinesa que ja ens havia descobert Club Editor fa un temps, és la capacitat que té de fer sensual l'escriptura: els colors i les olors de les plantes, els animals i la roba tenyeixen totes i cadascuna de les pàgines per on deambulen els personatges, ofegats per la xafogor insuportable d'un clima que, lluny d'ajudar-los a viure, els confon i els fa prendre decisions equivocades. El to daurat de la coberta és una tria impecable que pot remetre al color d'una ala de libèl·lula, d'un voraviu de capçal de llit o del fons d'una tassa de te. Cada objecte que apareix sembla tenir ànima i la capacitat de temptar uns personatges a la recer-

BRASERS
EILEEN CHANG
CLUB EDITOR / LIBROS DEL ASTEROIDE
TRADUCCIÓ DE CARLA BENET
192 PÀG. / 17,95 €

EUA –o d'Europa– necessitaríem quatre planetes per abastir-nos. Per sacsejar-nos i fer-nos despertar, l'autor rememorarà la passivitat de milions de jueus polonesos davant l'Holocaust, se n'anirà a l'espai per explicar-nos la història de la primera foto de l'esfera terrestre, i fins i tot s'atrevirà amb un soliloqui psicoanalític en forma de discussió amb si mateix sobre aquesta paràlisi planetària. Fins que, finalment, desembolicarà la seva proposta estrella: fer-nos tots vegetarians.

Podria semblar una *boutade*, però la del vegetarianisme és una tesi que Safran Foer ja va defensar al seu assaig anterior, *Comer animals* (Seix Barral, 2009). Allà ho argumentava a partir de posicions ètiques i del maltractament que les indústries càrniques provoquen en els animals, i aquí se centra a denunciar que les granges industrials són les causants del 51% de les emissions mundials. Així, segons les dades de WorldWatch, l'engreix massiu i industrialitzat de bestiar contaminaria més que tots els avions, cotxes, creuers, centrals tèrmiques i la resta d'indústries combinades. I com a societat, ens diu Safran Foer, és molt difícil que renunciem al cotxe o deixem d'agafar avions, però en canvi sí que ens podem permetre deixar de menjar pollastre, vedella o porc.

Un moviment amb una líder

Curiosament, entre la infinitat d'històries interessants d'aquest almanac mediambiental, Safran Foer parla de la necessitat de trobar icones que representin el moviment, i recorda que la primera afroamericana que va seure en un bus per protestar contra la discriminació no va ser Rosa Parks, sinó Claudette Colvin, però com que estava embarassada d'un home casat va caldre trobar algú amb una biografia més com cal. Han passat moltes coses, des que Safran Foer va posar el punt final a la seva recerca: ara el moviment té una Greta Thunberg, i els joves s'han començat a mobilitzar.

Qui sap, potser estem deixant enrere la indiferència i, vegetarianes o no, les noves generacions han vençut l'apatia i estan disposades a actuar. ♦♦

ca de l'amor en un indret pensat per a tot el contrari: el comerç de la carn, les baixes passions i les divises estrangeres. Tot envoltat de plantes exòtiques, animalons, granotes i sargantanes: "Entre tots creaven aquella quietud immensa i incompleta, angunirosa". La capacitat que té Chang d'embolicar una situació i anar-la convertint en asfixiant és molt subtil, i brilla especialment a la segona *nouvelle*, que és una mena de revers fosc i lluminós a la vegada d'una història que es repeteix sovint.

Deu ser difícilíssim traduir del xinès, i Carla Benet ho deu fer molt bé, perquè acaba de ser distingida amb un premi de traducció atorgat per l'Institut Confuci: un altre motiu per descobrir, com si miréssim pel forat d'un pany, la vida en una colònia britànica als anys quaranta del segle XX. Acosteu la fusta aromàtica al brasero, que el fum que se'n desprengui us acompanyarà durant tota la lectura. ♦♦